

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ

Str. A. Muresan 10.

Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:

TÖRÖK BÁLINT

az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági illetmény fejében kapják. A lap megjelenik havonként egyszer.

A kaptárkérdés és a méhlegelők.

Az 1935. évben a kaptárkérdést és a méhlegelők javításának megbeszélését vettük programmba. A kaptárkérdést nem remélt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Annyi közlemény és hozzászólás érkezett, hogy alig tudta kiválasztani a szerkesztőség, hogy azok közül melyikeket adja nyomtatásba? Sokkal kisebb az érdeklődés T. Tagtársink részéről a méhlegelők kérdése iránt, noha semmivel sem kevésbé fontosamannál. Sőt ha nincs jó méhlegelő, minden kaptár üres marad. Ha jó a méhlegelő, megtelik a „rossz” kaptár jó lesz abból is.

Minden méhésznek van egy kis kerteeskéje is. Soknak nagyobb mezei ingatlana is van. A legkevesebben gondolnak arra, hogy a kaptár helyett a legelőt javítsák meg. Azt hiszik, hogy a kaptárt a legelő útján tegyék „jó kaptárrá”. Valójában a téren olyan sok megbeszélni és tenni valónk volna csodálatosan némák a mi igen tisztelt kedves bajtársaink érdekében. Pedig bizonyára legalább annyi tagunk van, aki olyan jól ért a kertészethez, mint a kaptárkérdéshez. Mégis a kaptárkérdés ügyét jobban felkarolták. Kérjük a kertészethez értő Kedves Tagtársainkat, hogy lépjenek ki a térről és az ásó, kapa mellett forgassák a tollat is a téli hónapokban a kezüikben és így dolgozzanak az erdélyi magyar méhészek és méhészet javára, a köznek is. — Biró Pál Kedves Tagtársunk, olyan izzig-vérig őszinte méhésztársi közlésekkel eltelve küldi értékes közleményeit a méhlegelőkritikájának módjairól. Az egylet részére ingyen, mások részére igen minimális összegért küld növényeket és ez a nagyszerűség sem esalt ki eddig egy hozzászólást sem. Ez a párt biztatás akar lenni T. Tagtársaink részére, hogy vegyék maguknak a fáradságot és ne szerénykedjenek. Közöljük sok okulására is tapasztalataikat. A szerkesztőség nem egy elméletes hivatal. Olyan mint egy kaszinó, amelyben érdeklődéssel fogadunk és jóakarattal tárgyalunk meg minden kérdést és örülünk mindennek, ami szép, nemes és jó és olvasóinknak tovább adható a Méhészeti Közlöny útján.

Méhlegelőt adó díszbokrok.

Irta: *Biró Pál.*

Lonicera. Lonc. A lonc-félék családjába tartozók féi, v egész futó díszbokrok. Fajszerint, kékes zöld és sárga lombozattal. Különböző színű pillangós szerű virágaikkal, szel színes bogyóikkal igazi díszei a parkoknak, udvaroknak. Virágaikat május elejétől, június végéig hozzák. Gyors növények. Sok fajta közül említést érdemelnek a Tatór-loncok. Fajtai közül, a Rózsa lonc, Kerti lonc és a Sárga-tarka loncok, gazdag és hosszantartó virágzatukér. Jó méhlegelő. Fás dugványról szaporíthatók.

Weigelia. Weigeliák alacsony, kedves szép díszbokrok. Fajszerint, kisebb-nagyobb harang alakú virágaik vörös, rózsaszín vagy erémsárga színűek, melyek a levelek hónaljából vagy ágak végén esokrosán május—július hónapokban virítanak. Méhlegelő. Fás vagy zöld dugványról szaporíthatók.

Hibiscus. Málva fa. Szépen fejlődő galya alakú koronás mályvaszerű változatos színű nagy virágait júliustól késő őszig hozza. Kevés mézet és sok virágport talál nála a méh. Magas díszbokrok. Szaporítható.

Deutzia. Gyöngyvirág eserjék. Jelentéktelen kis eserjék, de virágzásuk idején annál kedvesebbek, gyöngyvirágszerűen megjelenő fehér virágfüzéréik. Május-júniusban virágzanak. Az egyszerű virágú fajait látogatja a méh. Fás dugványról szaporíthatók.

Buxus. Télizöldpuszpáng. Közismert, népszerű bokor, apró zöldes-sárga virágai a levelek hónaljában, március—április hónapokban jelentkeznek. Virágport és mézet talál nála a méh. Zöld dugványról szaporítható.

Philadelphus. Jázmin. Kellemes, erős illatu, dúsz virágzó díszbokor. Több válfajban, melyek május—júliusig hozzák a fehér virágaikat. Vannak egész alacsony válfajok. És kisebb-nagyobb virágúak. A *Philadelphus latifolius* virágzása idején a méh tömegesen járja. A többi fajai harmadrendű méhlegelő. Fás dugványról szaporíthatók.

Cornus. Som. A somok kitenyészített válfajai szép díszbokrok. Ugy a kultur, mint a vadon élők a legjobb méhlegelőt adó fák közé sorolhatók. A *cornus mas* gyümölese megérve élvezhető. Vadon él a *Veresgyűrű som*. Mint díszbokor a *Cornus alba*, *Cornus flaviramea*, *Cornus gonchaulti*, *Cornus Späneri*, melyek tömeges virágzatukkal. Évszakonként változó lombhajtás színváltozatukkal ékeskednek kertünkben. Bogyóik télen át kedves eledele egyes madár fajnak. Magról, dugványról szaporítható. A somok virágai félernyősek, esomósak, és magánosan ülők.

Caragana. Borsócserjék. Pillangós virágúak családjába tartozó, párosan szárnyalt apró levelű bokrok. Magasabb fajai

krosodó növésiüknel fogva jó fedő eserjék. Virágaik esomó-
a, vagy magányosan ülők, sárgák. *Nagy borsó eserje* május-
n, *Kínai borsó eserje* júniusban, *Kis borsó eserje* júliusban
cágzik. Borsószerű magtermésüket hosszú tokban hozzák, jó
hlegelők, fás dugványról, nagy magról szaporíthatók.

Berberis. Sóska-fák. Májusban hozzák nagy tömegű, sárga
rágfűrtjeiket. Vidékenkint vadon is előfordul. Udvarokban
parkokban elég gyakori díszbokrok. Tavasszal kellemes virá-
ákkal, ősszel színes bogyóikkal díszítik a gazdag udvarát.
Berberis vulgáris. Későn lehulló sötét zöld lombozattal. *Berbe-
s vulgáris atripurpurea.* Tavasszal vérvörös levelekkel. *Berbe-
s Thunbergii.* Széttérjedő alacsony bokor, egyesben ülő vilá-
s sárga virágokkal, apró tüskés ágokkal, ősszel vérpiros leve-
ekkel. Két előbbinek gyenge levelei sóska helyett felhasznál-
ató, bogyóikból szép színű ecet készíthető. Virágaik, ágaik,
yökereikből a vegyszer gyárak sárga festéket állítanak elő.
ás dugványról és magról szaporíthatók. Jó méhlegelők.

Colutea. Dudafűrt. A borsóeserjéhez hasonló apró szárnyalt
velekkel. Arany-sárga pillangós virágai apró fűrtökben, egész
yáron át virítanak. Jegenyeszzerűen fejlődik. Magjait görbe
uda alakú tokban hozza. Fás dugványról és magról szapo-
ítható.

Budlea japonica. Japáni v. nyári orgona. Szépen fejlődő
özépmagas díszbokor. Kellemes illatú kékeslila nagy virág-
üzereit július—augusztus hónapokban hozza. Jót mézeli, de a
réhek részére nehezen hozzáférhető, mély virágkelyhek. Fás és
öld dugványról szaporítható. Fagy ellen a tövét ősszel földdel
ell felhuzni.

Rosa. Rózsa-félék. A kultur rózsa-fajokból sajnos csak a
éligelt *Poly antha* vagy *baba rózsák* és ugyancsak a félig-
elt *futórózsa fajok* számíthatnak a méhlegelőt adó bokrok
közé. Szaporításuk dugványozás vagy vadalanyba való oltás
által történik.

A rablóméhek romboló munkájának megakadályozása.

Az évezredek óta létező méhészetnek mindig egyik legfontosabb feladata volt a kutató- és rablóméhek romboló munkájának megakadályozása.

Minden bizonnyal a rablás a méhek megteremtésével egyidőben lépett fel. A méh teremtésével kezdődött és soha meg nem szűnik, amíg két méh él a földön, mert a méh rendkívüli szorgalmát és szerzési vágyát nem lehet megváltoztatni s nem lehet a méh természetéből kitörölni. A legrégebbi méhészeti munka, amely az utókorra fennmaradt s ma is alapját képezi a méhészetnek, ez a Vergilius „Georgicája“, illetve gazdaság-

tana. E könyv ezelőtt 2000 évvel iratott s nagyon szépen ismerteteti a méhészetet, a méh tulajdonságait és munkakörét. Munka egyenesen nem tesz említést a méhek természeti tulajdonságainak leírásánál a rablóméhekről, azonban említést tesz „vannak méhek, amelyeknek a kapuknál (méh lakás kijárójá) való őrködés jutott osztályrészül“. E mondásból egész biztosan határozottan következtethetünk arra, hogy a bejárónál őrködő méhek a rablóméhek ellen is őrzik a méh lakás bejáróját, illetve őrzik a család nyugalalmát és vagyonát. Azonban nem e l o m, hogy hosszasan kutassam azt, hogy mióta létezik a rabláhanem az, hogy miként lehet a rablást korlátozni, illetve a megakadályozni.

Ha végig olvassuk a különböző méhészeti szakkönyveket azt tapasztaljuk azokban, hogy a méhek rablása ellen különféle szereket alkalmazását ajánlják. E szereket alkalmazását min megpróbáltam, azonban egy sem vezetett eredményre.

Nézetem az, hogy keressük először azt, hogy mi idézi elő a kutató méhek rablóhadjáratát és ha megtaláltuk az indítókát, mivel lehet azt megakadályozni. Legtöbb esetben a rablóelődözését maga a méhész mozditja elő a gondatlanságával és tudatlanságával.

Nem vigyáz a méhek kezelésénél, méz elszedésénél, méh etetésénél, s vigyázatlanságból a mézet elcsöpögteti, viasztörmeléket hullat el, s ekkor megjelennek a kutatóméhek s hgyorsan nem intézkedünk az ok megszüntetésére, a kutatórablását fajúlj el, amelynek megakadályozása nagyon nehéz. Azonban a méhész gondatlanságán és tudtán kívül is felléphe a méhek rablása.

Hogy a méhek rablását már jó előre megakadályozzuk kora tavasszal és késő ősszel — amidőn a rablás leginkább fel szokott lépni — a méh lakás kijáróját jól szűkítsük meg. A méhész állandóan kísérje figyelemmel, hogy méhesaládjánál jár nak-e a kutatóméhek, és ha igen, tegye meg az óvintézkedést. Méhészkedésem ideje alatt sokat figyeltem a kutatóméheket és sokat kísérleteztem különféle módokon a kutatóméhek elűzésére.

Végül magától a természetből, illetve az időjárásból indul tam ki a kutatóméhek elűzésére. Megfigyeltem, hogy mikor az eső közeledett, már a méhek gyorsan rohantak haza a legelő ről s ilyenkor ha az eső bekövetkezett, a kutatóméhek járása is megszűnt. Ekkor jöttem rá, hogyha én napközben a kutatóméhekre „flit“-féle fecskendővel hidegvizet zudítottam rá jó h o s s z a s a n, a kutatás szünetelni kezdett, sőt az teljesen meg is szünt.

Többször és többször ismételttem meg az eljárást s mindig jó eredménnyel járt.*

* Vigyázni kell, hogy a „flit“ puska alaposan ki legyen áztatva, ellenkező esetben a flittes víz megöli a méheket. Hasonló eset már fordult elő. Szerk.

Hogy még jobb eredményt érjek el, arra a gondolatra jöttem rá, hogy a hideg vízbe kevés illatszert is tegyek s ilyen vízzel locsoljam meg a kutatóméheket s e szaggal elértem azt, hogy még felismerhetőbbé tettem a többi méhek előtt, s annál jobban tudtak az ilyen kutatóméhek ellen védekezni. Az ilyen kutatóméheket, ha visszatértek családjaikhoz, a szag miatt a saját társai is ridegen fogadták és elűzték.

Maga Vergilius is az ő gazdaságtanában említést tesz, hogy amidőn a méhektől a mézet el akarta szedni, megfüstölte és vízzel meglocsolta a méheket, hogy azok ne tudjanak „repülni“.

Íme tehát, méhésztársaim, mily egyszerűen lehet megakadályozni a méhek kutató munkáját és ha a kutatóméhek raja megindul valakinek a méhészetében, próbálja meg e módon a kutatóméhek elűzését — s meglátja, hogy eredménnyel fog járni.

Lakatos Tivadar.

Esetek méhészetemből.

Az 1934 tavaszán egy gazdagabb méhcsaládból műrajt készítettem, ez a műraj Junius 19-én történt és másnap 20-án kirajzott és ugyancsak az a család rá 9 napra egy kis rajt adott, szóval egy harmad rajt is kaptam. A törzscsaládnak az anyja párosodáskor elveszett és így a harmad rajt egyesítenem kellett a törzsszel, mert amugy is a harmadraj gyenge volt.

Az 1935 Junius 28-án egy három kilós rajt tettem *uj kaptárba* egy éves anyával tizennyolc orsz. mér. keretre amelyen zsufova voltak, mellyel szemben unoka rajra is gondoltam, náluk a munka szépen ment. Juliusban az anya szépen petézet, míg augusztusban csökkenni kezdett a munka és a méhállomány is nap-nap után kevesebb lett s a kaptárban semmiféle betegséget nem észleltem. A fiasítás szeptember végéig tartott és a három kilós rajból öszre hat keret közé csökkent úgy elszegényedtek és télire még mézről is kellett gondoskodnom. Szintén ez év tavaszán egy másik rajt fogtam be kétéves anyával augusztus 18-án észrevettem, hogy anyabölcsőt húztak egy keretnek a lép alsó felére, amelyet én le is csiptem, de már figyelmes lettem rájuk és minthogy egyik méhésztársunk írta, hogy bele kell avatkozni olykor-olykor a méhek dolgába, augusztus 26-án átnéztem és újra négy befödött anyabölcsőt találtam, amelyeket újból megsemmisítettem. Szeptember 4-én újra átvizsgáltam és csak azon a lépen kilenc befödöttet és négy nyitott anyabölcsőt találtam. Ekkor megkerestem az anyát, mert így nem kinlódhattam velük, az anyát átvizsgáltam és a jobb szárnya₂ hibás volt. Tehát anyát akartak cserélni, de hát

őszre cserélni anyát hogy is lesz és ha fiatal anya is lenni talán, az öreg anyát tavaszig meghagynák, akkor jól jönne ki, tehát megkíséreltem a dolgukat és meghagytam két sző anyabölcst, a többit megsemmisítettem. De a fegyver vissza felé sült el. Szeptember 18-án átvizsgáltam, a fiatal anyát meg kaptam és az öreg hibás szárnyu anyát a kaptár előtt levágva találtam meg. Szintén szeptember 26-án átnéztem, a fiatal anya megvolt, herét nem láttam friss fiasítás nem volt. Tavaszra gondolva még a népje is el usz tuljon, jobbnak láttam egyesíteni egy gyengébb családdal.

EGYLETI ÉLET

Kérelem az egyesület tagjaihoz. Az év utolsó hónapjába léptünk és t. Tagtársaink közül többen az ügyvédi felszólítás ellenére sem küldötték be hátralékos tagdíjaikat. Kérjük t. Tagtársainkat, hogy amennyiben a perrel járó költségeket elkerülni óhajtják, szíveskedjenek a legsürgősebben kiegyenlíteni hátralékos tagdíjaikat.

A legolcsóbb gazdasági szakkönyvek. Az Erdélyi Gazdasági Egylet a mezőgazdasági szakismeretek népszerűsítése terén évtizedekkel ezelőtt megkezdte a kezdeményező lépést és azóta irodalmi és könyvkiadó Szakosztálya útján számos gazdasági szakkönyvet adott ki az állattenyésztés, növénytermelés körébe vágó kérdésekről. Ezeket az elsőrendű szakkérfiak által, tudományos alapon, népies modorban írott könyveket a papír áránál is alacsonyabb áron bocsájtotta a földmivelő nép rendelkezésére. Ilyenek többek között a dr. Nagy Endre gazdasági iskolai igazgató tollából megjelent „A cukorrépa termeléséről” szóló 75 oldalos 34 ábrával díszített értékes munka, amelynek ára postai portón kívül mindössze 10 (tíz) lej. Dr. Péter Béla gazd. akadémiai igazgató, volt egyetemi magántanár tollából jelent meg a „Gyógynövénytermesztés rövid foglalatja” című munka, mely részletesen ismerteti az összes szántóföldön, vagy kertben termelhető gyógynövények termesztésének módjait. Minden belterjesen kezelt gazdaság nélkülözhetetlen kézi könyve. Ára 8 lej a posta portón kívül. A harmadik füzet, amelyet ezuttal megemlítünk, „A Nemes kosárfűz termesztése” Marc Ferenc tollából. Vizmeti, gazdaságok óriási hasznát látják a füzetben foglalt szakismereteknek. Ára 5 lej. Szenzáció számba menő olcsó árak ezek. Egy ilyen kis 5—10 lejes füzet ezeket jelent-

olvasói számára, ezért minden gazdának azt ajánljuk, hogy ket szerezzék meg, olvassák el és kérjenek árjegyzéket az E. E. kiadványairól. Cim: Erdélyi Gazdasági Egylet Cluj, Mureș-u. 10. Az E. G. E. tagdíja egy évre 60 lej mindössze, ez is an alacsony, hogy egy hónapra 5 lej esik és ennek ellenében zes tagjainak küldi hivatalos lapját, az Erdélyi Gazdát gaz-; és változatos tartalommal.

Női háztartási tanfolyam Turdán. Az Erdélyi Gazdasági ylet a turdai róm. kath. Missiótársulattal karöltve 5 hónapos háztartási tanfolyamot rendez Turdán. A tanfolyam január 31 junius 1-ig fog tartani. Felvétetnek fiatal leányok, akik alább hét elemi, vagy négy középiskolát végeztek. Lakás leány részére biztosítva van. Beiratkozási díj: 1 mázsa buza, gr. zsír, 10 liter paszuly, borsó, vagy lencse. Ellátási díj havi 1 lej. Ellátási díj bejáróknak vacsora nélkül 500 lej, fűtés lej. Egyenruha nem szükséges, de a tanulók magukkal kell zának egy fehér hosszú ujjú bluzt, egy sötétkék, vagy fekete ott szoknyát és kék sapkát. Dolgozó ruhát és kötényt szöttes- szabás-varrás tanfolyamon a leányok saját maguk varrnak. e és kézimunka beszerzésre külön 500 lej hozandó. Ágy- nő, evőeszköz, stb. az intézet tulajdona. Tantárgyak: szabás, rás, dietás konyha, főzés, mosás, takarítás, vasalás, kézi- nka, kertészet, méhészet, cukrászat, terítés, szervirozás, ének torna. A különböző tantárgyakat helybeli és vidéki tanerők ják előadni. Jelentkezéseket december hó 10.-ig elfogad a iális Misszió Társulat turdai szervezete: Turda, Parohia nano Catholic.

Tagdíjnyugtázás.

az E. M. E. titkár hivatalához a következő összegek küldettek be:

1934. évre 100 L. tagdíjat fizetett: N. M. Rădesți, Z. Sz. M. Cluj, L. Diciosânmartin (1933. évre is 100 L.).

1935. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Sz. I. Aghireș, S. G. Sănzieni. Ö. I. gea, S. K., P. I., K. J. Cuij, N. M. Rădesți, T. E. Vălcele, Sz. I. Jibau), Sz. K. K. Sibiu, K. A. Tușnad, Z. Sz. M. Cluj, B. M. Cluj, S. L. Saulia câmpie, M. F. Chisineu-Criș, B. F. Unirea, T. K., Sch. J., Sz. J. Cluj, dr. 3. Filia, B. M. Camăr, W. O. Gheorgheni. Cz. F. Ghelința, M. P. Huedin.

1936. évre 100 L. tagdíjat fizetett: H. L. Cluj, K. F. Mehadia, A. I. roșeni, M. P. Huedin, K. K. Aleșd, dr. Gy. B. Tălișoara.

**Minden tag
szerezzen egy új tagot
az E. M. E.-nek!**

KÜLÖNFÉLÉK.

Kedves olvasóinknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

A mézárak emelkedő irányzatot mutatnak. Nagyban 1 kg.-ként 28—40 lej között mozognak, aszerint, hogy jobb vagy gyengébb mézelő vidékről való az ajánlat. A viasz ára kg. l 80—100 lej között mozog.

Apróhirdetések.

Mézelő növények, Facélia, Dragocephalum, Tisztes-fű, fák, cserjék magvait, élő fűvet, cserjéket, szurkos akác oltóágot olcsón szállít Biró Zimándul Nou, Jud. Arad.

---

6 méhcsalád eladó kaptárral együtt özv. Kremnitzkyné Fröhlich Kluj, Str. Donat.

Eladó egy 5 és egy 2 lámpás rádió. Cím a kiadóhivatalban.

100.000 dr. egészséges dugyökérzetű alma- és körte-vadonc, egy sek, őszi vagy tavaszi ültetésre kisebb-nagyobb tételben kaphatók és beoltásban is megrendelhetők dr. Györfly Bélától Tălșoara, jud. Odor. Ugyanott kertész munkás, aki a méhészethez is ért, felvétetik.

Tisztelettel hozzuk a méhészkedő gazdaközönség szives tudomására, hogy módunkban van úgy a természetes méhlegelő felújításához, mint mesterséges méhlegelő létesítéséhez a legjobban bevált növények, fák, cserjék magvait fajazonosság és csíráképesség teljes garanciájával, gáttalan tisztasági állapotban, terhelési utasítással méltányos áron szállítani.

Ajánlunk ez alapon:

Természetes méhlegelő felújításához:

Orvosi pemete, vadpemete, muskotály zsálya, réti zsálya, tarló tiszta gyöngyajak, kigyószisz, atracél, réti fehér here, sárga mézkerep, ökörfark magvakat. Felsorolt növények a vadon termők közül a legjobb mézelők, ahol meghonosíthatók.

Mesterséges méhlegelőkhöz az alábbi kulturnövények magvait:

Phacelia, dracocephalune, biborhere, pohánka, napraforgó, szegesborsó, tacim, mák, repce, bükköny. Felsorolt növények termelésével gazdag termésük folytán sokszor két hozam érhető el.

Konyhakerti és virágkerti mézelők közül:

Articsóka, rebarbara, kerti borágó, sarkantyuka, balsamina, balzsalikom, tulaca, harangvirág, rezeda, concesta, kéknefelejts, celona, tritona olaj, racil, gaillardia. A felsorolt, egyébként is kedves kerti virágok egy méhkerjéből sem hiányozhatnak.

Gyógynövények közül:

Izsóp, mellissa officinális, szagos ruta, levendula, fekete mustár, fehér mustár, festőmályva.

Fa és cserje magvak közül:

Nagylevelű hárs, kislevelű hárs, fürtös juhar, korai juhar, tatár juhar, osztrák csörgőfa, ámorfa, koronafa, hibiscus, fehérvirágú som, mahónia, japán akác, közönséges akác, sóska borbolya, szivarfa.

Mézelőfák, díszbokrok csemetéiről, valamint élő virágtövekről is olcsó árajánlattal szolgálunk.

MEZŐGAZDÁK kereskedelmi részvénytársaság, Arad